

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ
ОДЕЉЕЊЕ ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ**

**ИЗВЕШТАЈ
О РАДУ ОДЕЉЕЊА ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ
за период 1. јануар – 31. децембар 2022. године**

Београд, јануар 2023. године

1. УВОД

Извештај о раду Одељења водне инспекције за 2022. годину, садржи податке о извршеним пословима водне инспекције у областима надлежности и податке о инспекцијском надзору, на основу овлашћења, права и дужности водног инспектора прописаним законима и подзаконским актима, којима се ближе уређују одређене области. Такође садржи обавезне информације и податке у складу са чланом 44. Закона о инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", бр. 36/15, 44/18-др.закон и 95/18)

1.1 Приоритетне области

У инспекцијском надзору приоритетни типови (врсте) субјеката и објеката надзора које обавља водна инспекција су:

- Контрола уређења водотока
- Контрола коришћења вода
- Контрола заштите вода
- Водна акта, књиге и планска документа
- Заштита од штетног дејства вода

Приоритет у овим областима се остварује инспекцијском контролом општих и посебних водних услова водног земљишта, водних објеката, просторија, постројења, уређаја, опреме, а где се водна делатност обавља на начин којим се обезбеђује одрживо коришћење вода, штити и побољшава акватични и приобални екосистем, смањују неповољни утицаји поплава и суша и смањују штетне последице глобалних климатских промена.

1.2 Циљеви

Извештај о раду Одељења водне инспекције за 2022. годину има за циљ да прикаже:

- Врсту и обим послова водне инспекције;
- Анализу резултата инспекцијског надзора;
- Оцену реализације Плана рада за 2022. годину;
- Оцену ефикасности и ефикасности рада;
- Процену о потреби мера корекције и којих.

2. МЕТОД РАДА

У изради извештаја о раду Одељења водне инспекције за 2022. годину, као извор података коришћени су извештаји о раду за 2022. годину Одсека водне инспекције Краљево у подручној јединици широј од подручја управног округа за Златиборски, Моравички, Рашки, Поморавски, Косовскомитровачки управни округ са седиштем у Краљеву, Одсека водне инспекције Лесковац у подручној јединици широј од подручја управног округа за Нишавски, Топлички, Расински, Пиротски, Јабланички, Косовскопоморавски и Пчињски управни округ, са седиштем у Лесковцу, Одсек водне

инспекције Лозница у подручној јединици широј од подручја управног округа за Зајечарски, Борски, Шумадијски, Колубарски, Мачвански, Подунавски, и Браничевски управни округ са седиштем у Лозници. Извештаји се састоје од текстуалног дела и табеларног приказа.

У изради извештаја примењен је дескриптивни статистички метод. Подаци су сређени и представљени табеларно и графички. Обележја посматрања су приказана у апсолутним бројевима као просте дистрибуције. За релативне бројеве који су исказани процентом, проценат је заокружаван на једну децималу. У анализи података коришћене су апсолутне и процентне вредности за посматрана обележја и поређене су са вредностима у претходној години, или претходним годинама.

Као извор података коришћени су и подаци Републичког завода за статистику.

Овај извештај не обухвата податке о водном надзору на територији АП Војводине и Града Београда. Послове водног инспекцијског надзора као поверене послове за територије 7 управних округа, врше водни инспектори у Сектору за водопривреду, Одељење за водну инспекцију Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине, а за Град Београд, врше водни инспектори у Секретаријату за инспекцијске послове.

3. КАРАКТЕРИСТИКЕ ТЕРИТОРИЈЕ

Република Србија, у административно-територијалном смислу има две аутономне покрајине, 30 управних округа, односно 29 управних округа и Град Београд, 23 града, 194 општине са 6.167 насеља.

- Централна Србија - 17 управних округа и Град Београд, са 120 општина
- АП Војводина - 7 управних округа са 45 општина
- АП Косово и Метохија - 5 управних округа са 29 општина

Укупна површина Републике Србије износи 88.499 km². Према подацима из пописа 2017. године, пописано је 7.020.858 становника. Попис није извршен на територији АП Косово и Метохија.

- Централна Србија (без Града Београда) - око 60% територије са 50,7% становника
- Регион Града Београда - око 4% територије са 22,8% становника
- АП Војводина - око 24% територије са око 26,6% становника
- АП Косово и Метохија - око 12% територије

Република Србија је уређена Законом о територијалној организацији Републике Србије ("Службени гласник РС", бр.129/2007, 18/16, 47/18), који је усвојен 2007. године. Према Закону, територијалну организацију као територијалне јединице чине: општине (150), градови (23), Град Београд и две аутономне покрајине као облици територијалне аутономије (АП Војводина и АП Косово и Метохија).

Градови су територијалне јединице које представљају економски, административни, географски и културни центар ширег подручја и имају више од 100.000 становника. Регион Београда (Град Београд) има статус посебне територијалне јединице у Србији, која има своју управу. Територија Града Београда је подељена на 17 градских општина.

Водни инспектори у Одељењу водне инспекције, врше надзор на територији 20 територијалних јединица, односно 19 управних округа, од којих је 18 у Централној Србији и 2 су на територији АП Косово и Метохија.

Управни окрузи

Водни инспектори за територије управних округа, врше надзор на територији 20 управних округа, на којој је 125 општина, са 4.254 насељених места, међу којима 121 насељено место има статус градског насеља.

4. РЕСУРСИ ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

Послове водног инспекцијског надзора на територији Републике Србије врше водни инспектори у Одељењу водне инспекције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и као поверене послове водног инспекцијског надзора за територије 7 управних округа, водни инспектори у Сектору за водопривреду, Одељење за водну инспекцију Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине, а за Град Београд, врше водни инспектори у Секретаријату за инспекцијске послове.

4.1. Организациона структура Одељења водне инспекције

У Одељењу водне инспекције образоване су следеће уже унутрашње јединице:

1. Одсек водне инспекције Краљево у подручној јединици широј од подручја управног округа за Златиборски, Моравички, Рашки, Поморавски, и Косовскомитровачки управни округ са седиштем у Краљеву,
2. Одсек водне инспекције Лесковац у подручној јединици широј од подручја управног округа за Нишавски, Топлички, Расински, Пиротски, Јабланички, Косовскопоморавски, Пчињски управни округ, са седиштем у Лесковцу,
3. Одсек водне инспекције Лозница у подручној јединици широј од подручја управног округа за Зајечарски, Борски, Шумадијски, Колубарски, Мачвански, Подунавски, и Браничевски управни округ са седиштем у Лозници.

За послове у области надлежности водне инспекције, у Одељењу је систематизовано 49 државних службеника за територије управних округа и за унутрашњи надзор над имаоцима јавних овлашћења у вршењу поверених послова у областима под водним инспекцијским надзором.

Шема 1: Организациона структура Одељења водне инспекције

4.2. Кадар

У Одељењу водне инспекције је систематизовано 49 инспектора од чега је попуњено 14 радних места водних инспектора.

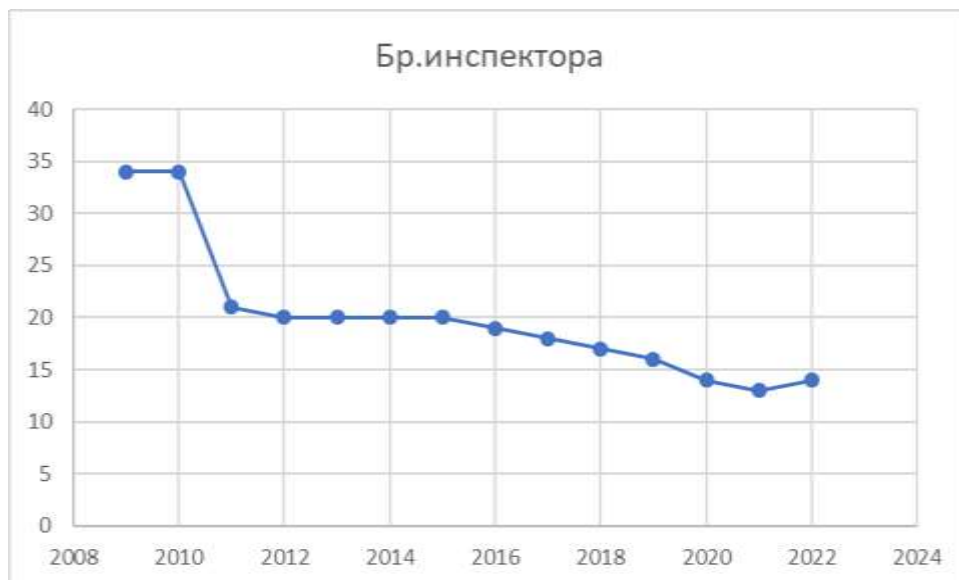
Табела 1: Број систематизованих и попуњених радних места по организационим јединицама

Р.бр.	Организациона јединица	Систематизовано	Попуњено
1.	Одељење-начелник	1	1
2.	Одсек водне инспекције Краљево	13	4
3.	Одсек водне инспекције Лесковац	16	4
4.	Одсек водне инспекције Лозница	19	5
	УКУПНО:	49	14

Табела 2: Број запослених државних службеника по врсти радног места

Р.бр.	Организациона јединица	Систематизовано	Број држ.служ.
1.	Начелник Одељења	1	1
2.	Шеф Одсека водне инспекције Краљево	1	1
3.	Шеф Одсека водне инспекције Лесковац	1	1
4.	Шеф Одсека водне инспекције Лозница	1	1
5.	Водни инспектор за територију управног округа	45	10
	УКУПНО:	49	14

Графикон 1 број инспектора

У одељењу водне инспекције нема других стручњака и административног особља - аналитичари, планери, правници, извршна служба, ИТ стручњаци и запослени других профила.

Старосна структура инспектора је:

Године	Број инспектора
До 50 година	4
Од 50 до 60 година	8
Више од 60 годна	2

Просечна старост водних инспектора је 55 година. Приложени подаци указују на високу просечну старост инспектора, због чега се у наредним годинама може очекивати додатно смањење броја инспектора услед стицања услова за старосну пензију. За настављање постигнутих резултата рада инспекције и даље унапређење послова, потребно је да се омогући преношење знања и искустава старијих инспектора, како би млађи, новозапослени инспектори били обучени за рад на пословима из делокруга водне инспекције.

Посматрајући запослене по полу, жене чине више од једне трећине свих запослених у инспекцији.

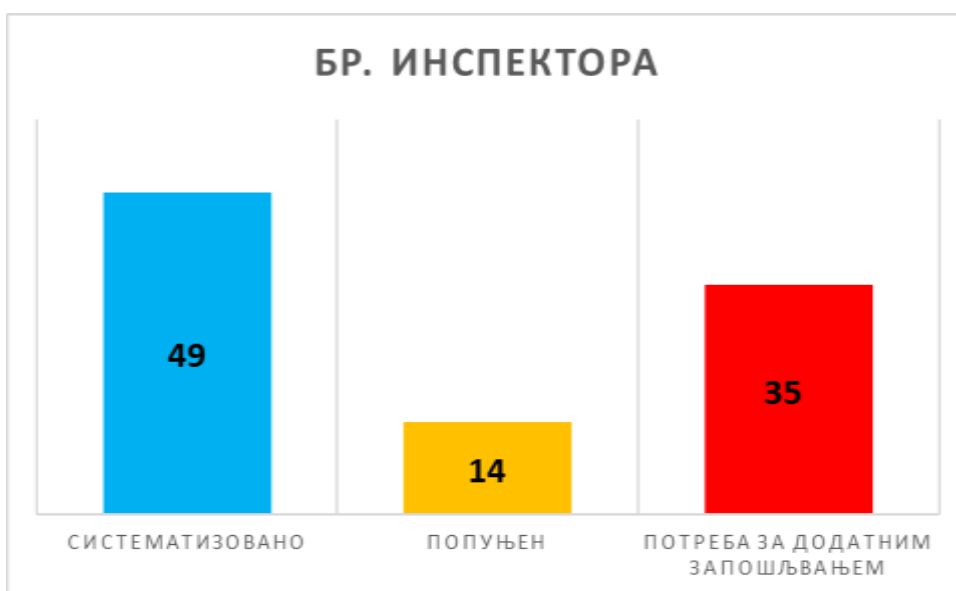
Сви инспектори су у звању самосталног саветника, осим једног који је у звању саветник.

У водној инспекцији су заступљена 4 образовна профила: 5 грађевинских инжењера-хидротехнички смер, 1 инжењера пољопривреде - водопривредни смер, 4 инжењера шумарства- смер за заштиту од ерозије и уређење бујица, 4 инжењера технологије.

Сви инспектори имају стечену високу школску спрему и испуњавају услове за рад у својству инспектора у складу са одредбама Закона о инспекцијском надзору сви инспектори су положили испит за инспектора, тј. имају више од седам година радног искуства на пословима инспекцијског надзора).

На основу извршене анализе, обрачунато је да је укупан број инспектора потребан за адекватно вршење инспекцијског надзора, и других послова у вези са инспекцијским надзором 49, те је потребно запослити још 35 инспектора. Неопходно је у што краћем року запослити водне инспекторе на терену, где услед одласка инспектора у старосну пензију прети могућност изостанка инспекцијског надзора.

Графикон 2 - Потребан број инспектора

4.3. Опрема

Водна инспекција је опремљена различитом врстом опреме: рачунарска опрема (рачунари, штампачи), дигитални фотоапарати, мобилни телефони, службене картице за мобилни, службени аутомобили.

Сви водни инспектори имају службене картице за мобилне телефоне и мобилне телефоне.

У оквиру пројекта израде софтверског система Е-инспектор, јединствене електронске платформе за планирање и управљање инспекцијским надзором, који реализује Влада Републике Србије, издата је опрема за водне инспекторе Одељења водне инспекције, и то:

- а) рачунаре у гарантном року од 1 (једне) године;
- б) квалификоване електронске сертификате и
- в) USB модеме за приступ путем мобилне мреже

За реализацију Годишњег плана инспекцијског надзора за 2022. годину водним инспекторима обезбеђена су службена возила за вршење инспекцијских надзора на целој територији Републике Србије.

4.4. Простор

Водна инспекција користи пословни простор у Републичкој дирекцији за воде и пословни простор у управним окрузима. Сва постојећа опрема је у власништву Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. За одржавање опреме задужени су управни окрузи.

5. НАДЛЕЖНОСТ ПОСТУПАЊА ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

Водној инспекцији, при Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, у Републичкој дирекцији за воде, поверено је да обавља послове инспекцијског надзора у области управљања водама, а у погледу примене: Закона о водама, као и великог броја подзаконских аката донесених на основу овог закона. Надлежност водне инспекције при МПШВ, у РДВ, дефинисани су на територији РС.

Аутономној покрајини поверени су, као поверени посао државне управе, вршење инспекцијског надзора водне инспекције. Надлежности које су поверене АП Војводини дефинисани су на територији аутономне покрајине.

Граду Београду поверени су, као поверени посао државне управе, вршење инспекцијског надзора водне инспекције. Надлежности које су поверене Граду Београду дефинисани су на територији града Београда.

У складу са чланом 12., став 11 Закона о инспекцијском надзору, водна инспекција, врши координацију послова инспекцијског надзора из делокруга водне инспекције поверених аутономној покрајини и Граду Београду, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа, усклађивање планова инспекцијског надзора и рада инспекција у надзору поверених послова; инспекцијски надзор из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и Граду Београду; планирање и припрему образовања водних инспектора на нивоу аутономне покрајине и Града Београда; инспекцијски надзор спровођења мера у области контроле уређења водотока, контроле коришћења вода, контроле заштите вода, контроле водних аката, књига и планских докумената, и контроле заштите од штетног дејства вода.

Прописи који се примењују

- Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18)
- Закон о режиму вода („Сл. лист СРЈ“, бр. 59/98 са изменама – „Сл. гласник РС“ бр. 101/2005)
- Стратегија управљања водама на територији Републике Србије

- Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 - др. закон и 95/18)
- Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење)
  - Закон о државним службеницима („Сл. гласник РС“ бр. 79/2005, 81/2005 - испр., 83/2005 - испр., 64/2007, 67/2007 - испр., 116/2008, 104/2009, 99/2014 и 94/2017)
  - Правилник о техничком осматрању високих брана (Сл. лист СФРЈ бр. 7 од 16. фебруара 1966 г.)
  - Правилник о техничким нормативима за сеизмичко осматрање високих брана (Сл. лист СФРЈ бр. 6 од 22. јануара 1988. г.)
  - Правилник о садржини и начину осматрања тла и објекта у току грађења и употребе (Сл. гласник РС бр. 13 од 15. априла 1988.)
  - Одлука о уређајима за обавештавање и узбуђивање становништва на подручјима угроженим од рушења брана и насипа и осматрању високих брана ("Службени гласник СРС", бр. 38/72 од 23.9.1972.)
  - Уредба о садржају и начину израде планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 8/2011 од 11.2.2011.)
  - Уредба о утврђивању Општег плана за одбрану од поплава за период од 2012. до 2018. године („Сл. гласник РС“, бр. 23/2012); Уредба о висини накнада за воде („Сл. гласник РС“, бр. 16/2013);
  - Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 11/2002); Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016);
  - Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 50/2012);
  - Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 35/2011);
  - Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 74/2011);
  - Правилнику о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката, садржини мишљења у поступку издавања водних услова и садржини звештаја у поступку издавања водне дозволе („Службени гласник РС“, број 72/2017)
  - Правилник о начину одређивања и одржавања зона водне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/2008);
  - Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 96/2010);
  - Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање („Сл. гласник РС“, 23/94);
  - Правилник о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода („Сл. гласник СРС“, бр. 47/83, 13/84);
  - Правилник о хигијенској исправност воде за пиће (Сл. лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99);

- Правилник о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова („Сл. гласник РС“, бр. 74/2010 и 116/123);
- Правилник о одређивању граница подсливова („Сл. гласник РС“, бр. 54/2011);
- Правилник о садржини , начину вођења и обрасцу водне књиге („Сл. гласник РС“, бр. 86/2010);
- Правилник о садржини и начину вођења Катастра водних објеката („Сл. гласник РС“, 11/2011);
- Правилник о садржини и начину вођења водног информационог система, методологији, структури, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини података о којима се обавештава јавност („Сл. гласник РС“, бр. 54/2011);
- Одлука о одређивању граница водних подручја („Сл. гласник РС“, бр. 73/2010);
- Одлука о оснивању Националне конференције за воде („Сл. гласник РС“, бр. 55/2011);
- Одлука о утврђивању Пописа вода I реда („Сл. гласник РС“, бр. 83/2010);
- Правилник о условима у погледу техничко-технолошке опремљености и организационе и кадровске оспособљености за добијање лиценце за обављање делатности вађења речних наноса, као и начину вођења евиденције издатих и одузетих лиценци („Службеном гласнику РС“, број 39/2017).

Инспекцијски надзори у 2022. години вршени су у складу са Годишњим планом инспекцијског надзора Водне инспекције за 2022. годину, који је сагласно одредби члана 10. став 6. Закона о инспекцијском надзору објављен на интернет страници Министарства пољопривреде, шумарства и и водопривреде, Републичка дирекција за воде:

<http://www.rdvode.gov.rs/plan-inspekcijskog-nadzora.ph>

и на сајту Координационе комисије за инспекцијски надзор:

<http://inspektor.gov.rs/dokumenta-planovi.php>:

Врсте и облици инспекцијског надзора према Закону о инспекцијском надзору

Према врсти, инспекцијски надзор се спроводи као редован, контролни, ванредан, мешовити и допунски:

- редован надзор – се врши према плану инспекцијског надзора;
- контролни надзор – представља контролу извршења мера које су предложене или наложене у поступку редовног или ванредног надзора;
- ванредан надзор – се спроводи у случају пријаве, акцидента, повећаног и/или очекиваног ризика и по захтеву надзираног субјекта када може бити утврђујући и потврђујући;
- мешовити инспекцијски надзор – врши се истовремено као редован и ванредан надзор код истог надзираног субјекта, када се предмет редовног и ванредног инспекцијског надзора делимично или у целости поклапају или су повезани;

- допунски надзор – врши се по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а нису утврђене у редовном, контролном или ванредном инспекцијском надзору.

Према облику инспекцијски надзор се врши као теренски или канцеларијски.

Службене саветодавне посете се врше по Плану рада и по захтеву надзираних субјеката као вид превентивног рада инспекције.

6. ИНФОРМАЦИЈЕ И ПОДАЦИ О РАДУ

Годишњи извештај о раду Водне инспекције за 2022. годину садржи следеће информације и податке:

1) Превентивно деловање

Водна инспекција је током 2022. године у поступку вршења инспекцијских надзора, на стручним скуповима и обукама, као и по захтевима надзираних субјеката редовно, благовремено и детаљно информисала надзиране субјекте везано за примену одредби закона из области вода и подзаконских аката и у случају ненадлежности упућивала надзиране субјекте на надлежне органе.

У складу са Законом о инспекцијском надзору, а ради постизања циља инспекцијског надзора, водна инспекција је превентивно деловала и извршила је **21** превентивна инспекцијска надзора и **125** службене саветодавне посете.

Водни инспектори, вршили су и едукативно, односно превентивно деловање и приликом прве редовне инспекцијске контроле код привредног субјекта. Оваквим превентивним приступом у току надзора код привредног субјекта, постиже се ефикаснија примена законских прописа. Надзираним субјектима посебно је указивано на надлежности водне инспекције, као и на њихове обавезе везано за примену одредби важећих законских прописа. Превентивно деловање водне инспекције остварено је делом и кроз информисање јавности о инспекцијском раду објављивањем Плана инспекцијског надзора за 2022. год. и контролних листа из различитих области вода.

Превентивно је контролисано поступање у локалним самоуправама (задуженим за спровођење Оперативног плана за воде II реда), представницима месних заједница и представницима правних лица чија је имовина угрожена поплавама поред којих пролазе водотоци првог и другог реда. Саветодавна подршка је пружана код правних и физичких лица, на терену и у канцеларији, трећим лицима и суседима водног земљишта, у циљу сузбијања и превенције против извођења недозвољених радова на водном земљишту, привредницима, на којима су водни инспектори упознавали привреднике са обавезама по основу ступања на снагу нових прописа, праћење прописа и едукација.

Водни инспектори су, у 2022. години, донели **494** решења у циљу отклањања утврђених незаконитости у поступању надзираног субјекта и тиме умањила број вероватних настанака штетних последица по водни режим.

2) Службене саветодавне посете

У току 2021. године водна инспекција је вршила и службене саветодавне посете, са циљем предузимања превентивних мера и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања у спречавању настанка штетних последица по водне ојекте и водни режим. На основу захтева надзираних субјеката вршене су службене саветодавне посете код оних власника и корисника водног земљишта и водних објеката који су тражили одређена објашњења везана за заштиту вода, заштиту од вода, коришћење вода и њихове обавезе у овој области. У току 2022. године, водна инспекција је извршила 146 службене саветодавне посете. 21 Службене саветодавне посете у области заштите од вода извршене су код правних лица чија је имовина угрожена поплавама поред којих пролазе водотоци првог и другог реда, а у циљу пружања подршке законитом пословању. Активности усмерене ка превентивном деловању из заштите вода огледале су се у давању стручних и практичних савета и препорука, и то у вези давања смерница за контролу исправности објеката за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода, пре свега у погледу водонепропусности, како би привредни субјекти који испуштају отпадне воде испунили услове и прибавили водну дозволу од стране надлежног органа и другим питањима из области управљања водама. У реализацији акције учествовали су водни инспектори.

3) Ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи

Током 2022. године настављен је континуитет у контролама правних субјеката, а и њихово пословање је управним мерама доведено у висок ниво усклађености са законом. Субјекти се у великој мери обраћају инспекторима у вези са сваком недоумицом у њиховом пословању, како би евентуални пропусти били исправљени и како би њихов рад био у складу са прописима из надлежности Министарства. Редовни инспекцијски надзори вршени су са издатим налозима за инспекцијски надзор и надзирани субјекти су о планираним инспекцијским надзорима обавештени на прописани начин и у прописаним роковима сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору. Сами инспекцијски надзори вршени су према контролним листама за одређене области надзора, које су објављене на сајту министарства и по потреби се ажурирају. У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора водне инспекције за 2022. годину, обављани су надзори у различитим областима водне делатности и то:

- 1) комуналних предузећа која захватају и доводе воде из површинских или подземних вода која воду за пиће системом јавног водовода дистрибуира физичким лицима, привредним друштвима и другим правним лицима и која сакупљају и испуштају отпадне воде у реципијент
- 2) правних лица и предузетника који захватају и доводе воде из површинских или подземних вода за објекте фарми, кланица, млекара, бетонске и асфалтне базе,

рафинерије, бензинске станице, фарме, луке, марине, депоније ..., који воду користе у производњи пива, који захватају термалне воде, који минералну и природну воду захватају ради флаширања, који користе воду за прераду воћа и поврћа, као и у винаријама, који воду користе у производњи безалкохолних пића, који воду користе за производњу електричне енергије за продају или за сопствене потребе у малим хидроелектранама и хидроелектранама, који воду користе за узгој риба у рибњацима, и који испуштају отпадне воде у реципијент и/или систем јавне канализације

- 3) водних објеката који подлежу обавези прибављања водне дозволе
- 4) правних лица и предузетника који врше вађење речног наниоса
- 5) бране са акумулацијама
- 6) правних лица, предузетника и физичких лица који имају обавезу уређења водотока и заштиту од штетног дејства вода
- 7) правних лица, предузетника и физичких лица који врше уређење и коришћење вода
- 8) јединице локалне самоуправе које подлежу обавези доношења Оперативни план за одбрану од поплава за воде II реда
- 9) правних лица чија је имовина угрожена поплавама која подлежу обавези доношења Оперативни план за одбрану од поплава
- 10) по решењима, дозволама и сагласностима из области вода издатих од стране Републичке дирекције за воде, јавног водпривредног предузећа и локалне самоуправе

У току вршења редовних инспекцијских надзора ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописима мерио се помоћу контролних листи и алата за процену ризика.

У 2022. години извршено је укупно **1873** инспекцијских надзора, од тога **1005** редовних инспекцијских надзора, **657** ванредних инспекцијских надзора, и то **71** ванредна утврђујућа инспекцијска надзора и **586** ванредна инспекцијска надзора по пријавама, **205** контролна инспекцијска надзора и **6** допунских инспекцијских надзора. Инспекцијски надзори су се често вршили тако што су инспектори у току једног инспекцијског надзора код надзираних субјеката контролисали примену одредаба више закона и прописа, у различитим областима вода.

Одељење водне инспекције благовремено је припремило Планове инспекцијског надзора за 2022. годину у складу са Законом о инспекцијском надзору, на које је Одбор за координацију инспекцијског надзора дао позитивно мишљење. Исте су објављене на сајту Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, републичке дирекције за воде. Одељење водне инспекције припремало је достављање информација и података у вези управљања отпадним водама у Републици Србији, Државној ревизорској институцији, одговоре по захтевима свих заинтересованих страна који су упућивали захтеве по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одговоре на дописе Државног правобранилаштва, и одговоре на дописе Заштитника грађана, као и на питања народних посланика и новинара. Сарадња са невладиним организацијама и

другим институцијама и органима огледала се у континуираној непосредној комуникацији и давању одговора у законским прописаним роковима. Одељење водне инспекције је баговремено и одговорно приступило спровођењу Закона о инспекцијском надзору. Одељење водне инспекције је поступало и спроводило активности у складу са донетим Планом рада за 2022. годину. У складу са Планом рада Одељења водне инспекције за 2022. годину и сходно постављеним задацима, приоритетне активности у области вода односиле су се на:

- организовање интензивних инспекцијских надзора у циљу смањења незаконитог коришћења, хватања и испуштања вода, спречавање девастације водотока, постизање квалитетнијег одржавања водних објеката, спречавање незаконитог вађења материјала из водотока и повећање измиривања обавеза обвезника плаћања накнаде за коришћење вода.

- што ефикаснији рад по представкама
- сарадња са органима водне инспекције суседних држава из области вода

Приоритети деловања водне инспекције били су:

- индустријски загађивачи
- јавна комунална предузећа која воду за пиће која се системом јавног водовода дистрибуира привредним друштвима и другим правним лицима
- хидроенергетска постројења
- објекти за одбрану од поплава
- субјекти који воду користе за узгој риба
- субјекти који користе термалне воде
- субјекти који користе воду у производњи алкохолних и безалкохолних пића

Приоритети надзора инспекције у 2022. години планирани су по областима надзора и то: заштита од вода (31 %), коришћење вода (25 %), заштита вода (30 %), уређење водотока (8 %) и остало (6 %).

Графикон 3 Приоритети надзора инспекције

За припрему и праћење спровођења планираних активности задужени су појединачно инспектори – шефови одсека.

Непланирани инспекцијски надзори

Осим циљаних тематских надзора планирано је и обављање надзора на основу представки правног или физичког лица организација и упозорење надлежних органа, у којима се указује на могуће повреде прописа из области вода, а којима је према досадашњем искуству чине 25 – 30% планираних надзора.

Одељење водне инспекције је сачинило **13** контролних листи - измена и допуна, у складу са изменама и допунама Закона о водама, а у складу са Законом о инспекцијском надзору.

Број предмета, врста, број инспекцијских надзора, донетих решења и Наложених мера:

Одељење водне инспекције	Инспекцијски надзори		записници	решење	Пријава			дописи
	редовни	ванредни			прекршај	привредн и преступ	кривична	
У 2017.	2408	771	3179	953	65	3	6	3056
У 2018.	2085	730	2815	869	95	3	6	2792
У 2019.	2120	605	2725	814	76	7	3	2409
У 2020.	1499	384	1883	485	42	1	1	1346
У 2021.	1315	617	1932	561	65	3	3	1127
У 2022.	1216	659	1873	494	73	4	0	1075

Ниво сарадње инспектора са надлежним министарством и јавним водопривредним предузећем може се сматрати задовољавајућим. Одељење водне инспекције ће радити на томе да та сарадња добије на значају и посебно на континуитету.

Координација рада водних инспектора

У редовним и ванредним приликама прати се стање на терену путем успостављеног извештавања водних инспектора на дневном и недељном нивоу, као и достављањем месечних и периодичних извештаја о раду.

Инспекцијски надзор се врши по усвојеној методологији рада, која је свеобухватна, детаљна, јединствена и уједначена на територији целе Републике Србије у складу са сачињеним контролним листама према врсти надзираних субјеката.

У извештајном периоду Према упутству Координационе комисије за управљање контролним листама извршено је ревидирање, означавање/шифрирање контролних листа, које су инспекторима и заинтересованим лицима доступне на интернет страници

Одељења водне инспекције и интернет страници Координационе комисије за инспекцијски надзор.

Јавност у раду

Преко ПР службе Министрства пољопривреде, шумарства и водопривреде достављани су одговори на питања медија, грађана, удружења. Комуникација са медијима је била континуирана и обухватила је давање изјава за писане медије, гостовање у радио и ТВ емисијама. Издајамо теме које су најчешће биле предмет интересовања:

- податке о спроведеним мерама водног инспектора и хитним мерама наложеним Јавном предузећу Електропривреда Србије за подручје Костолачког угљеног басена и ТЕ Костолац за 2019, 2020. и 2021. годину;
- податке о покренутим поступцима за привредне преступе, прекршајним поступцима или кривичним поступцима;
- у погледу коришћења воде са извора званог „Ћава” у селу Мутањ, општина Горњи Милановац;
- податке о инспекцијским прегледима ХЕ/МХЕ;
- податке у вези активности привредног друштва „Путеви“ д.о.о. Ивањица;
- податке у вези са затрпавањем корита Прачке баре (Општина Димитровград) материјалом из каменолома “Корито”, код села Било, Димитровград.

Интернет презентација инспекције

У извештајном периоду урађена је интернет страница Одељења водне инспекције <http://www.rdvode.gov.rs/kontrolne-liste.php>. У складу са обавезама из Закона о инспекцијском надзору и Упутством Координационе комисије за попуњавање интернет странице инспекције, објављени су:

- Контакт подаци;
- Важећи прописи;
- Годишњи План инспекцијског надзора;
- Списак надзираних субјеката код којих је утврђено да су остварили највећи степен усклађености пословања и поступања са законом и другим прописима;
- Контролне листе;
- Обрасци за подношење захтева;
- Потребна документација за подношење захтева за издавање водних аката;
- Типски водни услови

Предвиђен је простор за објављивање акта о примени прописа као и списка лабораторија за вршење испитивања квалитета отпадних вода, површинских и подземних вода.

Сарадња са министарствима, институцијама, удружењима и стручним телима

Одељење водне инспекције најчешће сарађује и има успостављену добру сарадњу са Министарством заштите животне средине, Министарством трговине, туризма и телекомуникација, Министарством утрашњих послова, Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Министарством здравља.

Водни инспектори у Одељењу за водну инспекцију су присуствовали на око 20 различитих састанака, скупова и конференција, у чијем раду су активно учествовали.

Поступање по представкама и другим захтевима

Поступано је по препорукама **Државне ревизорске институције** у случајевима откривене нелегалне експлоатације шљунка – **ванредни инспекцијски надзори** и предузимања мера у циљу утврђивања количина извађеног речног наноса и о утврђеном обављању активности без одобрења, обавештавана инспекција заштите животне средине, и други надлежне органе ради предузимања мера које нису у надлежности водног инспектора.

Достављен је Извештај ДРИ о спровођењу препорука ради отклањања несврхисходности откривених у ревизији Управљање вађењем речних наноса из реке Дрине.

По свим представкама, потписаним или анонимним, водна инспекција је поступала одмах, вршила ванредни водни инспекцијски надзор и у најкраћем року извештавала о резултатима инспекцијске контроле и предузетим мерама, подносиоца представке и руководиоца.

На захтев Заштитника грађана, Повереника за доступност информацијама од јавног значаја, као и странака које се позивају на доступност информација од јавног значаја, водна инспекција је предузимала потребне активности и у законском року достављала тражене податке и службена документа.

4) Број откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције)

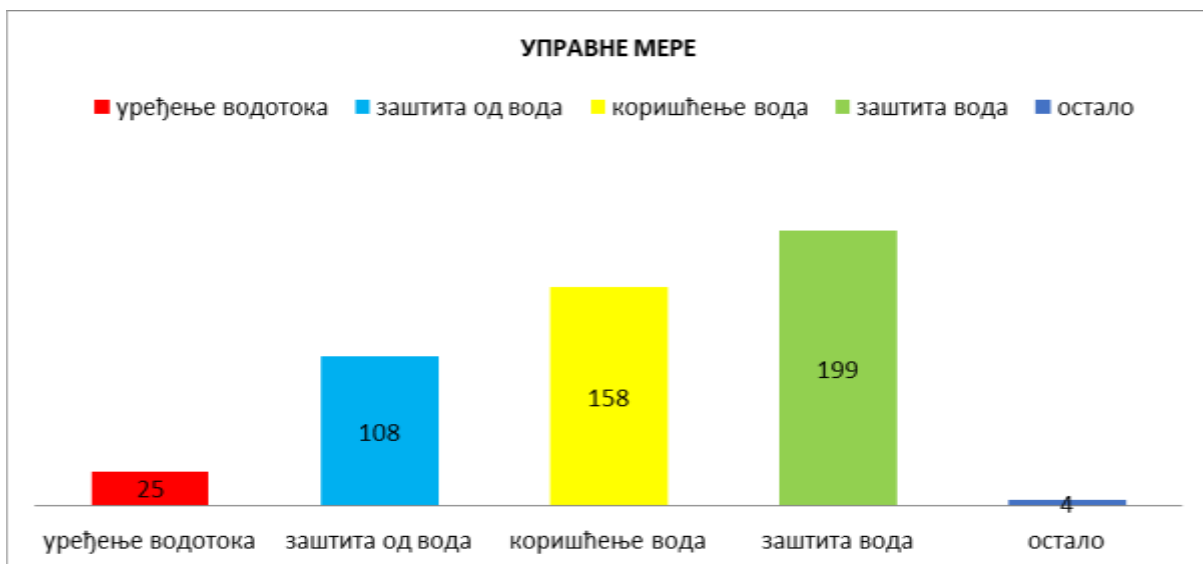
Током 2022. године Водна инспекција поступала је у складу са својим правима, дужности и овлашћењима у случајевима у којима је на основу утврђеног чињеничног стања доносила решења са наложеним мерама надзираним субјектима за спровођење мера заштите водног режима, сагласно законским прописима из области вода. Водна инспекција је у складу са својим правима, дужностима и овлашћењима у којима је на основу утврђеног чињеничног стања донела укупно **494** решења од којих је у **73** наложене мере за отклањање уочених незаконитости, **88** је решења о забрани вршења активности и **333** решења је са мерама за прибављање водних аката. Инспектори су извршили инспекцијске надзоре у различитим областима вода током којих су откривали

и кроз налагање мера отклањали или битно умањили настале штетне последице по водни режим:

Утврђене неправилности су се односиле на: контролу квалитета испуштене отпадне воде, нелегалну експлоатацију речних наноса, контролу испуњености услова из водних аката, депоновање материјала на водном земљишту.

У циљу отклањања утврђених неправилности, донесено је **494** решења (**199** решења у вези заштите вода, **25** решење за уређење водотока у складу са издатим водним актима, **5** решења за заштиту од поплава, ерозије и бујица у складу са издатим водним актима, **66** решења за забрану вађења речних наноса (песка и шљунка), **6** решења за бране са акумулацијом у складу са издатим водним актима, **4** решења за системе за одводњавање, **27** решења за планове за одбрану од поплава, **158** решења за коришћење вода, и **4** решења за водне књиге.

Графикон 4 Управне мере

Најчешће повреде Закона о водама уочене су у погледу чињенице да пропис није примењен или да је неправилно примењен у следећим случајевима:

- *водни акти*: Констатовано је да и даље значајан део субјеката код којих је вршена контрола не поседује одговарајуће водне акте.

- *нелегално вађење речног наноса (песка и шљунка)*: водна инспекција ће и у наредном периоду, као и до сада, свим својим расположивим ресурсима вршити надзоре на сузбијању *нелегалног вађења речног наноса*, како кроз редовне, тако и кроз циљане инспекцијске надзоре. Водна инспекција је на основу утврђеног чињеничног стања забрањивала надзираном субјекту да врши вађење и депоновање на водном земљишту речних наноса (песка и шљунка и другог материјала) из корита водотока, и обале реке и на било ком другом месту, лицу које не поседује лиценцу и који се изводе супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности. Водна инспекција је на основу утврђеног чињеничног стања налагала субјекту инспекцијског надзора да податке о

локацији, врсти, количини и начину вађења речних наноса доставља Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичкој дирекцији за воде и јавном водопривредном предузећу, најкасније до 5-ог у месецу за претходни месец и да врши геодетско снимање локације пре и после вађења речних наноса. Одељење водне инспекције се у пракси суочава са проблемом изостајања инспекцијског надзора због одласка једног броја инспектора у старосну пензију. било у погледу планирања и спровођења надзора, било у погледу достављања информација о спроведеном надзору (са акцентом на резултате надзора којима је откривено нелегално одвијање активности вађења речних наноса) који се односи на локације водног земљишта које припадају **зонама заштићених подручја**. Законом о водама је прописана забрана вађење речних наноса, ако се вађење речних наноса, врши супротно одредбама овог закона. Законом о водама није прописано овлашћење водног инспектора за налагање или предузимање мера уклањања тих машина са водног земљишта у **јавној својини** и налагање мера власницима тих парцела за уклањање машина са водног земљишта на коме није одобрено извођење активности. Власник – корисник водног земљишта у јавној својини је **јавно водопривредно предузеће**.

- *Утврђивање количина извађеног материјала:* Утврђивање количина извађеног материјала без права на вађење или на недозвољеној локацији није могуће без геодетских подлога. Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ је започело активности на изради новик геодетских подлога на основу којих ће се урадити одговарајућа техничка документација која ће бити стручна подлога за доношење Плана вађења речних наноса у наредном циклусу. Након израде техничке документације извршиће се усаглашавање са представницима Републике Српске, како би се кроз међусобну сарадњу утврдиле и усагласиле локације као техничке целине на јединствен начин и дефинисали механизми спровођења поштујући међусобно права и обавезе обе стране. Републичка водна инспекција је у 2022. години извршила 36 инспекцијских надзора, контроле вађења речних наноса у кориту и на обалама реке Дрине. Инспекцијски надзори су вршени са републичким инспектором за заштиту животне средине. У случајевима када републички инспектор за заштиту животне средине није био у могућности да присуствује инспекцијским надзорима на реци Дрини, водни инспектор је достављао записнике о инспекцијском надзору када су затечена лица да врше вађење речних наноса — шљунка без прибављене водне сагласности од надлежног органа ЈВП „Србијаводе“, ВПЦ „Сава-Дунав“, Београд-Нови Београд. У 15 инспекцијских надзора инспектори су затекли лица да врше вађење речних наноса — шљунка без прибављеног решења о издавању водне сагласности за вађење речних наноса од надлежног органа ЈВП „Србијаводе“, ВПЦ „Сава-Дунав“, Београд-Нови Београд. Донето је 12 решења о забрани вађења речних наноса и наложено је да пријаве све извађене количине речног наноса-шљунка, са локације на којој су затечени. Поднето је 12 захтева за покретање прекршајног поступка надлежним Прекршајним судовима. За три случаја нису поднете пријаве због ненадлежности: у два случаја месна ненадлежност, обавештење, записници о инспекцијском надзору и друга документација прослеђена је Главном водном инспектору у Републици Српској, а у трећем случају вађење речних наноса шљунка није вршена на водном земљишту, већ на шумском земљишту удаљеном више од 1km од десне обале реке Дрине, обавештење и документација прослеђена је Шумарској инспекцији, Управи за Шуме.

- *Пропусти у раду служби локалних самоуправа:* Инспектори су у великом броју случајева констатовали да се приликом израде просторних или урбанистичких планова не прибављају водна акта, већ се прибави само мишљење ЈВП-а. За решавање питања нелегалних сеоских водовода надлежна је јединица локалне самоуправе. Потребно је да локалне самоуправе донесу одлуку о водоснабдевању, којом ће се уредити питања управљања општинским и сеоским водоводима на подручју општине и да предузму потребне мере и радње у циљу легализације водних објеката за водоснабдевање становништва на подручју општине.

- Уочени су случајеви да су речна корита углавном депоније отпада. Законом о комуналним делатностима прописано је да општина односно град уређује и обезбеђује услове обављања комуналних делатности, односно одржавање чистоће у градовима и насељима у општини. Корито и приобални део реке имају такође карактер јавне површине.

- На већини брана успостављени су системи техничког осматрања. За све бране нису издате водне дозволе. На појединим бранама нису постављени мерни уређаји на профилима узводно и низводно од захватних грађевина. Постојеће законодавство које се бави одржавањем, осматрањем и сигурношћу брана прилично је неусаглашено, делом застарело, а делом и непримењиво. Старији подзаконски акти који су још увек на снази више немају „кровни“ закон из кога произилазе, нејасно је ко је надлежан за надзор над њиховим спровођењем и санкционисање субјеката који крше ове прописе. Нису преузети сви водни објекти на управљање као и права и обавезе настале услед изградње, коришћења и одржавања тих објеката. У Србији се последњих година, због недостатка средстава, бране и акумулације не одржавају према стандардима и прописима, а већа оштећења на њима могу да доведу до катастрофа великих размера. Код одређеног броја субјеката надзора констатовано је непоштовање услова датих водним актом.

- Инспектори нису у могућности предузимати инспекцијске мере због нерешеног имовинско-правног статуса водоводног система у неурбаним насељима. Такође, не врше се мерења захваћене количине воде (немају уграђене водомере или су исти неисправни). Ово нарочито отежава контролу рибањака и проточних хидроелектрана. Евидентан је пораст броја ових објеката.

- Значајно је напоменути да су у току значајне активности на изградњи мини-хидро електрана (МХЕ). Потребно је донети Правилник о начину и поступку мерења количине воде на водозахвату.

- Неопходно је нарочиту пажњу поклонити организованом подизању јавне свести грађана за одрживо, рационално и економично коришћење водних ресурса.

- Код констатованих неправилности односно недостатака решењем су одређиване управне мере с циљем спречавања и отклањања незаконитости у извршавању прописа из области вода. Изградња и функционисање сеоских водовода углавном се одвија без одговарајуће потребне и прописане документације, односно, не решавање имовинско-правних односа код великог броја сеоских водовода, инспекцијске контроле практично чини немогућим. Општине нису донеле обавезну програмску документацију и регулативу за водну заштиту изворишта, управљање комуналним отпадом, решавање отпадних вода у насељима у којима нема јавне канализације и друго.

- У Републици Србији сви водоводи су (прописано законима) стављени под надзор јавних комуналних предузећа иако у пракси још увек има водовода којим управљају удружења грађана и грађевински одбори који делују као неформалне групе. Сматра се

да је овакав начин управљања у супротности са важећим законима. Општине су пропустиле прилику да у складу са законом о водама уреде ову област односно да сеоске водоводе ставе под надлежност јавних комуналних предузећа. Сматрам да је целисходно прецизирати сам законски текст и тиме избећи могући другачији приступ и тумачење у примени закона, нарочито кад је у питању пренос на управљање сеоских водовода на јавна комунална предузећа као и права и обавезе настале услед изградње, коришћења и одржавања тих објеката.

- Текућа одржавања заштитних хидротехничких објеката сведена су на минимално. Постојећи уређаји за пречишћавање индустријских отпадних вода су делимично или потпуно ван функције, а изградња нових иде споро, отпадне воде из насеља и градова се у већини случајева не пречишћавају, већ се преко канализационих колектора директно испуштају у водотоке. Такође, у току је изградња неколико уређаја у појединим општинама.

- У складу са усвојеним Законом о инспекцијском надзору, један од приоритета инспектора, у извештајној години, био је и инспекцијски надзор нерегистрованих субјеката.

- Обављањем инспекцијских надзора спречавано је погоршања водног режима. Осим отклањања неправилности, тј. усаглашавање утврђеног стања са прописима, што је мисија инспекцијског надзора у остваривању циља садржаног у заштити водног земљишта и водних објеката, посредни утицај надзора и мера предузетих од стране инспектора има много шири опсег. Наиме легализовањем свих сегмената у вршењу делатности утицало је на бољу наплату накнаде за коришћење вода, као и унапређење стања у области водопривреде.

5) Број утврђених нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима

У току 2022. године извршено је 295 инспекцијска надзора вађење речног наноса (песка и шљунка), од тога 66 инспекцијских надзора утврђено је да на том простору није одобрено вађење речног наноса (песка и шљунка). Инспекцијски надзор је вршен и на основу представки грађана, за које је постојала индиција да су нерегистровани правни субјекти и према истима су поступали у складу са Законом о инспекцијском надзору. Донета су одговарајућа решења о забрани вађење речног наноса (песка и шљунка) и обавези привредних друштава да прибаве одговарајућу лиценцу и водну сагласност за вађење речних наноса. Постоји потреба за заједничком контролом са тржишном инспекцијом и у наредном периоду. У планском периоду вађење речних наноса из водног земљишта реке није дозвољено на појединим секторима, јер су констатовани неповољни процеси (угрожавања стабилности речне трасе, рушење обала и лутање корита, генерално продубљење дна реке) који могу угрозити постојеће и пројектоване инфраструктурне објекте. У пракси се дешава да вађењем шљунка на спрудовима мења ток, односно „матицу“ реке, што у већини случајева доводи до смањења ерозије супротне обале, јер се матица премешта са конкавне ближе конвексној обали, где се врши вађење шљунка. Уколико се не врши вађење речног наноса и не води рачуна о избору локације, може доћи до већег негативног ефекта, веће ерозије конкавне обале, него што то река природно чини. Тада долази до ерозије већих површина плодног земљишта које се обрађује и пројектоване инфраструктурне објекте у посматраном подручју.

6) Мере предузете ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њиховом дејству

У складу са Законом о инспекцијском надзору, у циљу уједначавања рада водне инспекције у надзорима су коришћене контролне листе, које се налазе на сајту министарства и доступне су свим корисницима водних објеката за потребе самоконтроле.

Годишњим Планом за 2022. годину, предвиђени су заједнички инспекцијски надзори са инспекторима Града Београда и Аутономне покрајине у вези Плана за одбрану од поплава од стране једин. Локалне самоуправе (Заједничка акција) и координисана акција са Министарством унутрашњих послова, у вези вађења речних наноса.

И поред наведених отежавајућих околности, између осталог извршене су планиране заједнички инспекцијски надзори са инспекторима Града Београда и Аутономне покрајине, а према усвојеном ходограму координисаних акција Координационе комисије Владе Републике Србије.

Такође вршене су и координисане акције инспекцијског надзора вађења речних наноса у сарадњи са Министарством унутрашњих послова, у вези вађења речних наноса, а према усвојеном ходограму координисаних акција Координационе комисије Владе Републике Србије.

ЗАКЉУЧЦИ

1. Систем одржавања високих брана у Србији није потпуно уређен.
2. Мора се имати у виду да се, нарочито са даљим старењем брана, може очекивати појава разноврсних проблема
7. Системи техничког осматрања често су технолошки застарели, па није ретка појава да стари инструменти откажу и да подаци који су потребни за праћење сигурности бране једноставно недостају. Потребно је извршити ревитализацију или замену мерних инструмената за осматрање брана.
8. Очигледно је да у овом правцу предстоје значајне активности. Потребно је на бранама успоставити савремен, функционалан и оптимизован систем за техничко осматрање, у виду аутоматског телеметријског система за аквизицију, који би омогућавао континуално аутоматско мерење и бележење мерних података у задатом временском интервалу.
9. Контролисани корисници брана са акумулацијом су поступали по налозима водних инспектора за прибављање водних дозвола.
10. На контролисаним бранама стање система осматрања се може оценити условно задовољавајуће: осматрају се падине акумулације, доводно-одводни систем, евакуациони органи, хидромеханичка опрема, врше се визуелна осматрања, али није урађено упутство за оцену критичних стања, све бране са акумулацијом нису пренете на јавно водопривредно предузеће и др.
11. Код контролисаних брана са акумулацијама, корисници су су упознати са правном обавезом контроле стања брана у експлоатацији, односно обавезног техничког

осматрања бране као важне мере контроле њене сигурности, али и установљавањем обавезе корисника бране да води дневник бране, формира и одржава досије бране и сл..

12. Код контролисаних брана са акумулацијама, корисници су упознати са правном обавезом сеизмичког осматрања, као и активностима везаних за настанак и управљање ванредним ситуацијама, као што су обавеза израде елабората о последицама изненадног рушења бране, обележавање линије низводног поплавног таласа, као и активности на обавештавању и узбуњивању становништва (успостављање система за обавештавање и узбуњивање, израда Процене угрожености и плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама).

ПРЕПОРУКЕ

1. У Правилнику о техничком осматрању високих брана из 1966. установљена је класификација брана, тј. критеријум за одређивање брана на које се законодавство односи. Преузета је тада важећа дефиниција високих брана коју је установио Међународни комитет за високе бране, и такве бране су проглашене предметом прописа. У каснијим прописима та дефиниција је донекле измењена и проширена. По законском облику, нормативни акти су веома разноврсни. Предметна материја је парцијално обрађена у неколико закона. Постоји више правилника, уредби, одлука који такође обрађују поједине елементе ове комплексне проблематике. Међутим, не постоји нормативни акт који би био ексклузивно посвећен области одржавања и сигурности брана.

2. Досијеа бране је законска обавеза. Будући да његов садржај није прописан, дискутабилно је и питање шта постојећи досијеи садрже, а поготово колико се уредно воде и ажурирају.

3. Постојеће законодавство које се бави одржавањем, осматрање и сигурношћу брана прилично неусаглашено, делом застарело, а делом непримењиво. Старији подзаконски акти који су још увек на снази више немају „кровни“ закон из кога произилазе, нејасно је ко је надлежан за надзор над њиховим спровођењем и санкционисање субјеката који крше ове прописе.

4. Евидентно је непостојање регулаторног тела у чијој искључивој надлежности би био надзор над одржавањем и сигурношћу брана и које би имало овлашћења да спроводи одредбе законодавства које се тичу ове области.

5. Кроз израду закона детаљније уредити обавезе правног лица, предузетника, које користи бране са акумулационим и ретензионим басенима, период извештавања о сигурности брана, лиценце и друго. Такође обавезати правно лице које је у јавним књигама о евиденцији непокретности и правима на њима уписано као носилац права коришћења на водним објектима у јавној својини Републике Србије из члана 23. ЗОВ-а и на водном земљишту у јавној својини Републике Србије да је дужно да те водне објекте и водно земљиште, пренесе правним послом у јавну својину Републике Србије, након чега ће, управљање на истим преузети Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ ако се ти водни објекти и водно земљиште налази на територији Републике Србије ван територије Аутономне покрајине Војводине, односно Јавно

водопривредно предузеће „Воде Војводине” ако се водни објекти и водно земљиште налази на територији Аутономне покрајине Војводине.

7) Остварење плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора

Полазећи од обавезе која проистиче из члана 10. Закона о инспекцијском надзору, сачињен је Годишњи план инспекцијског надзора водне инспекције за 2020. годину, који је одобрен од стране Координационе комисије Владе РС. Редовни инспекцијски прегледи вршили су се према контролним листама које су објављене на сајту министарства.

У складу са наведеним плановима инспекцијског надзора, инспектори су поред редовних, обављали и ванредне инспекцијске надзоре.

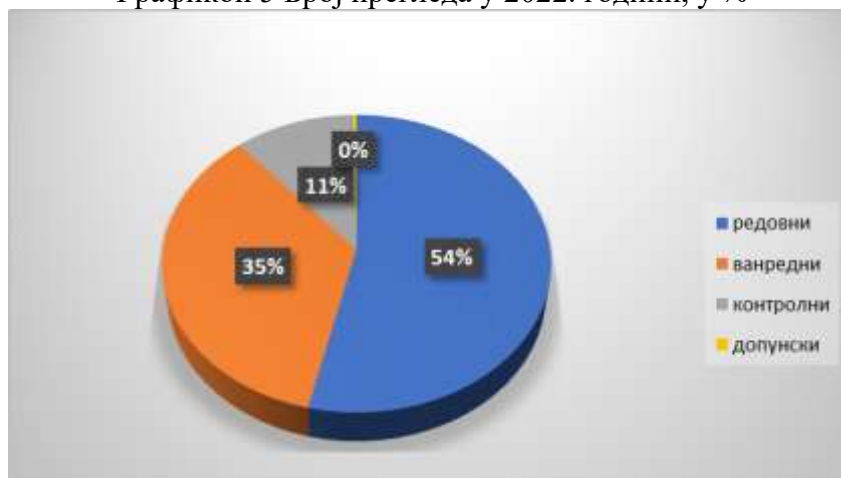
план	записници				Инспекц-и надзор		решење	пријаве			дописи
	редовни	ванредни	контролни	допунски	најављен	ненајављ		прекршај	привр. пр.	кривична	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1320	1005	657	205	6	188	1685	494	73	4	0	1075

У току **2022.** године, у односу на планирани број прегледа извршење износи **141,89%** (**1873/1320**).

Поређењем резултата рада за 2022. годину са Планом рада Водне инспекције за 2022. годину, може се констатовати да су задати радни циљеви остварени.

Однос између редовних и ванредних инспекцијских прегледа износи приближно **1:1,85** односно **1216:657** што представља почетни параметар у планирању активности.

Графикон 5 Број прегледа у 2022. години, у %

Ванредан инспекцијски надзор. Током 2022. год. примљене су у писаном и електронском облику укупно 428 поднесака, а највећи број примљен је од грађана (59%). У структури примљених представки најбројније су представке грађана, локалне самоуправе и МУП-а. Број представки анонимних пријава је битно смањен у односу на претходну годину. У овој области велики број писаних представки било физичких или правних лица, односио се на питања уређења водотока, односно на сужавање водотока и изградњу МХЕ и објеката на водном добру. Водна инспекција је поступила и спровела одговарајуће поступке према наводима у 69% представки, а највећим делом је потврђено описано стање, а готово 31% представки је прослеђено другим надлежним инспекцијама. У контролама по пријавама - поднесцима старанака вршени су прегледи забрањених радова на водном земљишту, као и контроле радова који доводе до оштећења водних објеката. Овом приликом је неопходно нагласити да је за решавање ових захтева у поступку, потребно решити као претходно питање, снимање граница водног земљишта, због чега је водни инспектор онемогућен да захтеве решава и брзо и експедитивно, у складу са позитивном законском праксом. Овде је потребно нагласити такође да је све већи број оваквих поднесака. У 2022. години уочен је за готово 40% већи број примљених представки у односу на 2021. годину, и даље се још увек већи број грађана обраћа водној инспекцији, иако се ради о повредама прописа из надлежности других инспекцијских служби, најчешће комуналне инспекције, инспектора за заштиту животне средине, водне инспекције, грађевинске, пољопривредне, рударске, саобраћајне и др. Велики број представки примљених путем e-mail нису у надлежности воде инспекције, јер подносиоци све у вези са водом повезују с водном инспекцијом.

8) Ниво координације инспекцијског надзора

Током 2022. године координација инспекцијског надзора водне инспекције са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције обавља се кроз рад у радним групама Координационе комисије Владе Републике Србије за усклађивање, координацију и унапређење инспекцијског надзора у одређеној области у Републици Србији и реализацију заједничких акција сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору, у оквиру више Радних група формираних од стране Координационе комисије. Радне групе у којима су за чланове именовани представници водне инспекције су:

- Радна група за заштиту природних ресурса,
- Радна група за поверене послове,
- Радна група за превоз путника и робе у друмском, водном и железничком саобраћају,

У оквиру Радне групе за поверене послове Одељење водне инспекције је вршило координацију и контролу послова инспекцијског надзора из делокруга надлежности водне инспекције АП Војводине и Града Београда и Израду извештаја о стању поверених послова инспекцијског надзора. На основу поднесака странака који се односе на водни режим, водна инспекција је у циљу остваривања законитог, правилног и ефикасног надзора, упућивала исте водној инспекцији АП Војводине и Граду Београду на поступање, са захтевом за достављање извештаја о предузимању радњи о наведеним случајевима. Водна инспекција је на овај начин остваривала увид и утврђивала стање извршавања поверених послова.

Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR)

У Бечу одржан 25. Редовни састанак Међународне комисије за заштиту реке Дунав

У периоду од 13. до 14. децембра 2022. године Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR) одржала је 25. Редовни састанак у Бечу.

На 25. Редовном састанку Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) најављено је да ће Република Србија бити председавајући Међународном комисијом за заштиту реке Дунав током 2023. године. Председавање је прилика да Република Србија покрене питања од интереса за државу и успостави боље везе преко међународне комисије.

9) Материјални, технички и кадровски ресурси које је инспекција користила

Свим водним инспекторима била су обезбеђена путничка возила са потребном количином горива за вршење инспекцијског надзора на целој територији Републике Србије, комуникациона средства (мобилни телефони), материјално-техничка средства и обезбеђена преноћишта у случајевима вишедневних инспекцијских надзора надзираних субјеката, што се позитивно одразило на квалитет и ефикасност поступања.

Инспектори су опремљени савременим уређајима и софтверским решењима (Приступ интернету и са терена) за брзо и прецизно констатовање чињеничног стања приликом теренског надзора на вађењу речних наноса, и других објеката и радова, као и заштитном личном опремом.

План инспекцијског надзора водне инспекције за 2022. годину је реализован са завидним процентом, уз велико залагање и труд водних инспектора.

У Одељењу водне инспекције од систематизованих **49** радних места попуњено је **14** радних места и то:

радно место Начелник Одељења водне инспекције
радно место Шеф Одсека водне инспекције Краљево
радно место Шеф Одсека водне инспекције Лесковац
радно место Шеф Одсека водне инспекције Лозница
радно место водни инспектор – 10 инспектора

У Аутономној покрајини Војводина од систематизованих 6 радних места попуњено је 5 радних места.

У Граду Београду од систематизованих 4 радних места попуњено је 3 радна места.

Одељење водне инспекције располаже са компјутерском опремом и штампачима. Приступ интернету је омогућен у просторијама министарства и на терену.

10) Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције

Републички водни инспектори у 2022. години у свему су се придржавали рокова прописаних Законом о инспекцијском надзору и Законом о општем управном поступку.

11) Законитости управних аката донетих у инспекцијском надзору

У 2022. години, није поднета ни једна жалба на решење водне инспекције.

12) Поступање у решавању притужби на рад инспекције

У току 2022. биле су 3 притужбе на рад инспектора, а једна притужба на рад инспектора односила се на поступање инспектора до престанка радног односа до 07.06.2020. године. Утврђено је да притужбе нису биле основане.

13) Обуке и други облици стручног усавршавања инспектора

Активности перманентног образовања 2022. године Одељење је реализовало кроз тематске семинаре.

Одељење је организовало семинаре - интерне обуке (2) у оквиру којих су инспектори – тренери извршили обуку својих колега на тему: „Вршење инспекцијског надзора у пракси“ и „Ка ефикаснијим инспекцијама“.

14) Иницијативе за измене и допуне закона и других прописа

Водни инспектори, су у свом раду, поступајући по представкама грађана уочили да постоји неусклађеност одредби Закона о водама које регулишу инспекцијски надзор над применом Закона о водама, других прописа и општих аката који се односе на изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и извођење других радова који могу утицати на промене у водном режиму.

У циљу ефикаснијег и потпунијег инспекцијског надзора над применом Закона о водама, других прописа и општих аката који се односе на изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и извођење других радова који могу утицати на промене у водном режиму, предлажем да Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде предузме мере из своје надлежности, и предлагањем одговарајућих измена и допуна Закона о водама, нормативно уреди тако: да се водна сагласност издаје пре почетка изградње нових и реконструкције постојећих објеката и постројења и извођења других радова који могу имати утицај на водни режим, да се водна сагласност прибавља за све објекте и радове и планска документа из члана 117. Закона о водама, да се водна сагласност прибавља и за објекте и радове за које грађевинску дозволу у складу са законом којим се уређује планирање и изградња издаје надлежни орган, у оквиру обједињене процедуре, да је водна сагласност услов за издавање грађевинске дозволе и употребне дозволе, употребна дозвола не може се издати без претходно издате водне дозволе.

Потребно је убрзати доношење подзаконских аката предвиђених важећим Законом о водама, како би се створиле институционалне и регулативне претпоставке за његову примену, а тиме и ефикаснији рад водних инспектора:

- Правилник о одређивању границе водног земљишта и о поступку утврђивања припадности земљишта,
- Уредба о организацији и функционисању система осматрања, раног упозоравања, обавештавања и узбуђивања,
- Правилника о атестирању водних објеката
- Правилник о изградњи и одржавању водних објеката и извођењу радова на заштити од ерозије и бујица,
- Уредба о начину категоризације и категоријама водних објеката и њиховом давању на управљање и одржавање
- Уредба о начину, поступку и вршењу вађења речних наноса са водног земљишта, на локалитетима где је то од интереса за очување или побољшање водног режима, у обиму који неће нарушити водни режим, постојећу експлоатацију подземних вода, стабилност обала и природну равнотежу акватичних и приобалних екосистема.
- Правилник о евиденцији вађења шљунка и песка
- Правилник о поступку и мерама у случају инцидента
- Правилник о начину и поступку мерења количине воде на водозахвату.

15) Мере и провере предузете у циљу потпуности и ажурности података у информационом систему

Током 2022. године од стране Водне инспекције редовно је ажурирана интерна база података о извршеним пословима из области своје надлежности за инспекције е-Инспектор.

Водна инспекција не располаже сопственим информационом системом и у свом раду током 2022. године активно је користила јединствено функционално софтверско решења е-Инспектор за вођење Евиденција о инспекцијском надзору и Регистар података о инспекцијском надзору сагласно одредбама члана 43. Закона о инспекцијском надзору.

16) Стање у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора

Законом о инспекцијском надзору, прописана је координација послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и Граду Београду. Закон о државној управи у чл.54 утврђује да послови инспекцијског надзора могу бити поверени органима аутономне покрајине, општине, и града Београда. Чланом 47. Закона о државној управи, прописана су општа овлашћења у контроли поверених послова. Ова општа овлашћења у вршењу надзора над радом примењују се и на координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, чланом 12. став 11. Закона о инспекцијском надзору.

Један од основних циљева Водне инспекције је успостављање система, кроз координацију послова инспекцијског надзора поверених аутономној покрајини, и граду Београду. Кроз контролу поверених послова остварује се увид у рад водне инспекције аутономне покрајине, и града Београда.

17) Исходи поступања правосудних органа

У 2022. години водни инспектори су поднели укупно 73 захтева за покретање прекршајног поступка, и 4 пријаве за покретање поступка за привредни преступ. Инспектори су 53 пута били позвани на суд да дају изјаве у својству сведока, донето је 62 пресуде. Пријаве које подносе инспектори су често без ефекта због доношења одлука о висини казни. Често се одбацују због застарелости. Током суђења инспектори немају правну помоћ. Уколико и дође до пресуде казне су најчешће испод законског минимума и као такве не делују дестимулишуће на починиоце.

6. е-Инспектор

У 2022. године Водни инспектори су све предмете радили у софтверу е-Инспектор, за које постојећа функционалност у овој апликацији је практично примењлива.

У периоду од 30.01.2022. године до 31.12.2022. године креирано је **1.080** предмета у софтверу е-Инспектор.

7. РАДНИ ЦИЉЕВИ И ЗБИРНИ ПРИКАЗ О ИЗВРШАВАЊУ

Годишњи циљеви Водних инспектора, утврђени су у складу са Законом о државним службеницима и Уредбом о вредновању радне успешности државних службеника, и то:

Р.број	Циљеви:	Припадајући број бодова:	Показатељи испуњења циља:	Почетна вредност:	Циљана вредност:	РЕАЛИЗАЦИЈА
1.	Повећање броја контрола у циљу усаглашавања субјеката надзора у области заштите вода од загађења са Закона о водама.	30	Број извршених надзора	422	443	Реализовано 569
2.	Повећање броја контрола у циљу усаглашавања субјеката надзора над спровођењем одредаба Закона о водама које се односе на заштиту од штетног дејства вода и коришћење вода	50	Број извршених надзора	690	710	Реализовано 1035

3.	Повећање броја контрола у циљу усаглашавања субјеката надзора у области уређења водотока са Законом о водама.	10	Број извршених надзора	98	105	Реализовано 154
4.	Извршене контроле по захтеву других органа и странака у циљу усаглашености са Законом о водама и Законом о инспекцијском надзору	5	Број извршених контрола	100%	100%	Реализовано 100%
5.	Израђени извештаји водних инспектора (дванаест извештаја по инспектору).	5	Број извештаја инспектора	144	144	Реализовано 144

8. ЗБИРНИ ПОДАЦИ О РАДУ

Водна инспекција у 2021. години остварила је следеће збирне резултатена на основу поступања свих водних инспектора:

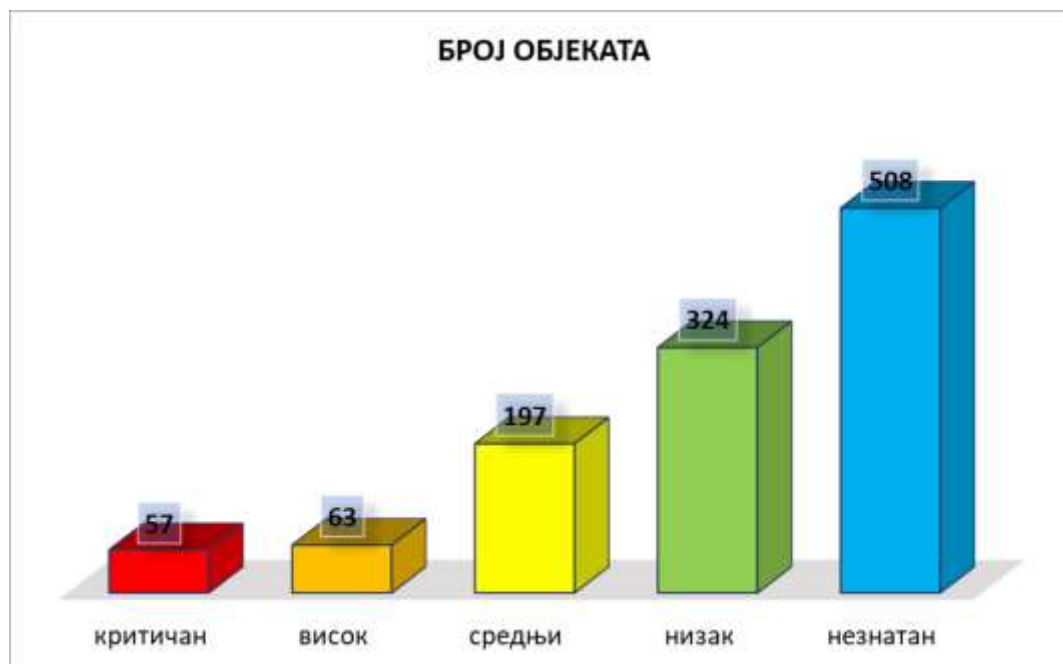
Активности	Број	
Предмети	1873	
Укупно налога за инспекцијски надзор	1080	
Налози за инспекцијски надзор	Редовни	1005
	Ванредни	657
	Допунски	6
Врсте инспекцијског надзора	Редовни	1005
	Ванредни	657
	Контролни	205
	Допунски	6
Облик инспекцијског надзора	Канцеларијски	0
	Теренски	0
	Канцеларијски и теренски	1873
Записник	1873	
Службена белешка	146	
Извештаји	612	
Дописи	1075	
Решења, жалбе и закључци	Наређене мере	73
	Прибављање водних аката	333
	Забране	88
	Самостални надзор	48

Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима	Записник	48
	Службена белешка	17
	Решења	48
	Извршење решења	48
	Жалба на решење	0
Превентивно деловање	Превентивни инспекцијски надзор	21
	Саветодавне посете	125
Пријаве	Прекршајна пријава	73
	Пријава за привредни преступ	4
	Кривична пријава	0
	Сведочења	53
	Пресуде	62

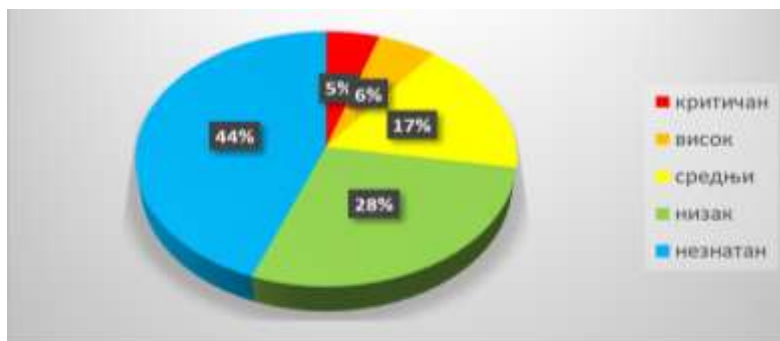
Број надзираних субјеката и објеката са утврђеним степеном ризика у 2022. години

СТЕПЕН РИЗИКА	Број објеката	Процент
критичан	57	4.96%
висок	63	5.48%
средњи	197	17.15%
низак	324	28.20%
незнатан	508	44.21%
УКУПНО	1149	100.00%

Графикон 6 Број надзираних субјеката и објеката са утврђеним степеном ризика у 2022. години

Графикон 7 Број надзираних субјеката и објеката са утврђеним степеном ризика у 2022. години, у 2022. години у %

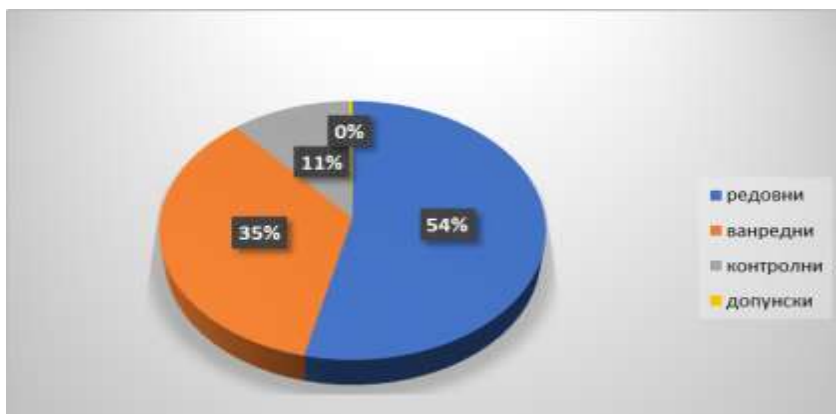
Графикон 8 Графички приказ рада

Од укупног броја водних инспекцијских надзора 1.932, редовних надзора је било 1.093 (66%), контролних надзора 217 (11%), ванредних надзора 617 (23%), допунских 5 (0,3%).

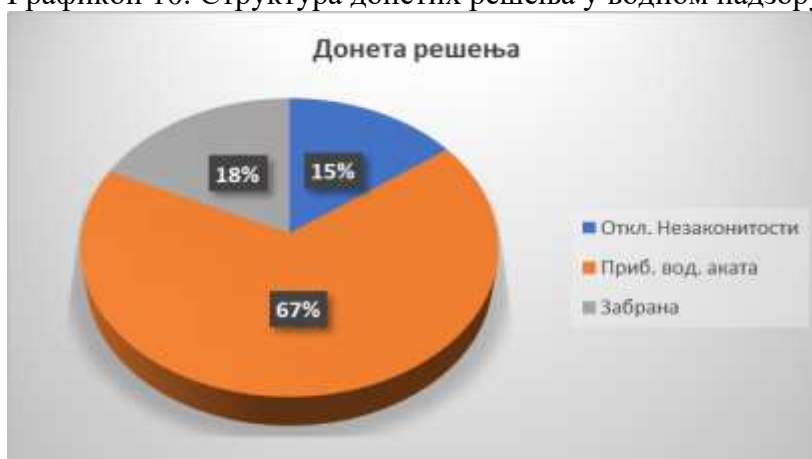

Графикон 9: Структура водних надзора према врсти

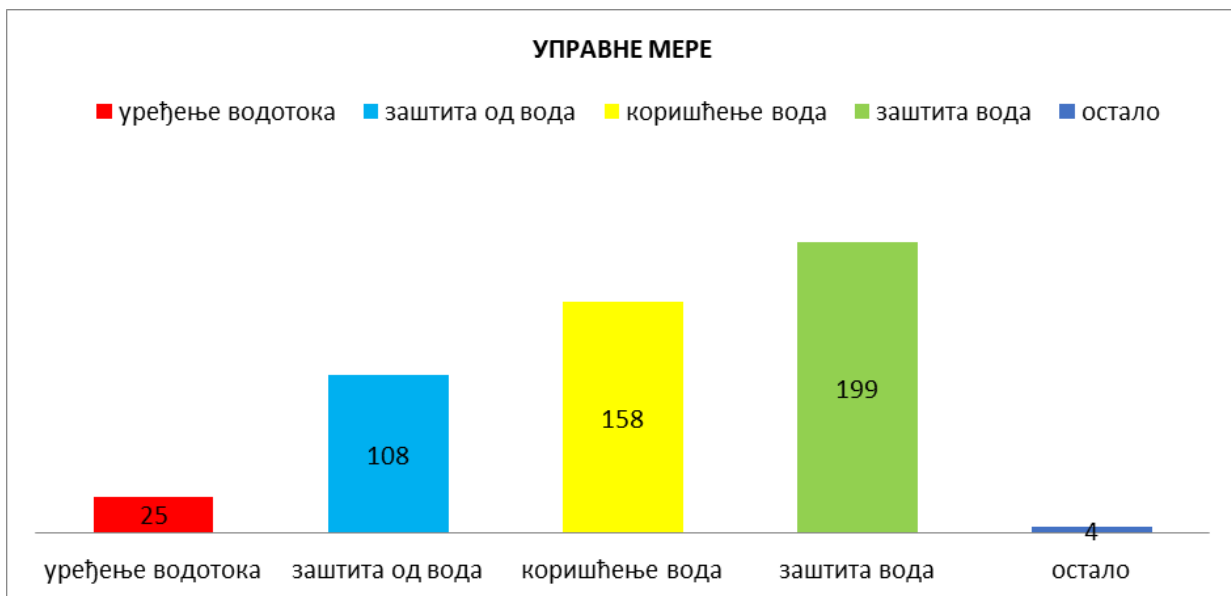

У 1.873 редовних и ванредних надзора, водни инспектори су донели укупно 494 решења, од којих је 73 (15%) за отклањање незаконитости у остављеном року, 333 (67%) за прибављање водних аката и 88 (18%) забрана обављања активности.

Графикон 10: Структура донетих решења у водном надзору

Графикон 11: Управне мере

Графикон 12: Структура мера наложених решењем водног инспектора

Највећи број наложених мера се односи на област заштите вода 199 (40%).

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ РАДА

циљ	активност	план	записници	решење	пријаве		
					прекршај	привр. пр.	кривична
0	1	2	3	4	5	6	7
1	Уређење водотока-прегледи вод.обј.радова, план.док.	93	154	25	9	1	0
	а) - за уређење водотока (обалоутврде, прагови, напери и др.)		37	6	0	0	0
	б- извођење радова на одржавању стабилности обала и корита водотока		117	19	9	1	0
2	Заштита од штетног дејства вода- прегледи вод. обј. радова, план. док.	380	575	108	50	0	0
	а- за заштиту од поплава, ерозије и бујица (насипи и др.)		38	5	2	0	0
	б- вађење речних наноса		295	66	48	0	0
	ц- бране са акумулацијом, преграде и др.)		43	6	0	0	0
	д- систем за одводњавање (канални, и др.)		24	4	0	0	0
	е- планови за одбрану од попова		175	27	0	0	0
3	Коришћење вода- прегледи водних објеката, радова, планских докумената	316	460	158	7	1	0
	а- за снабдевање водом – јавни и сеоски водоводи, индустријски и други објекти		196	89	2	0	0
	б- за производњу хидроелектричне енергије		118	33	5	0	0
	ц- за узгој риба-рибњаци		75	19	0	1	0
	д- за наводњавање, пловидбу, спорт, рекреацију, туризам и бање		30	11	0	0	0
	е- за минералне воде		41	6	0	0	0
4	Заштита вода- прегледи водних објеката, радова, планских докумената	406	569	199	7	2	0
	за сакупљање одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода		569	199	7	2	0
5	Остало- прегледи	88	115	4	0	0	0
	издатих водних књига, израде просторних и урбанистичких планова		115	4	0	0	0
СВЕГА:		1320	1873	494	73	4	0

Графикон 13: Графички приказ рада

У 2022. години у надзору је укупно изречено 77 казених мера и то:

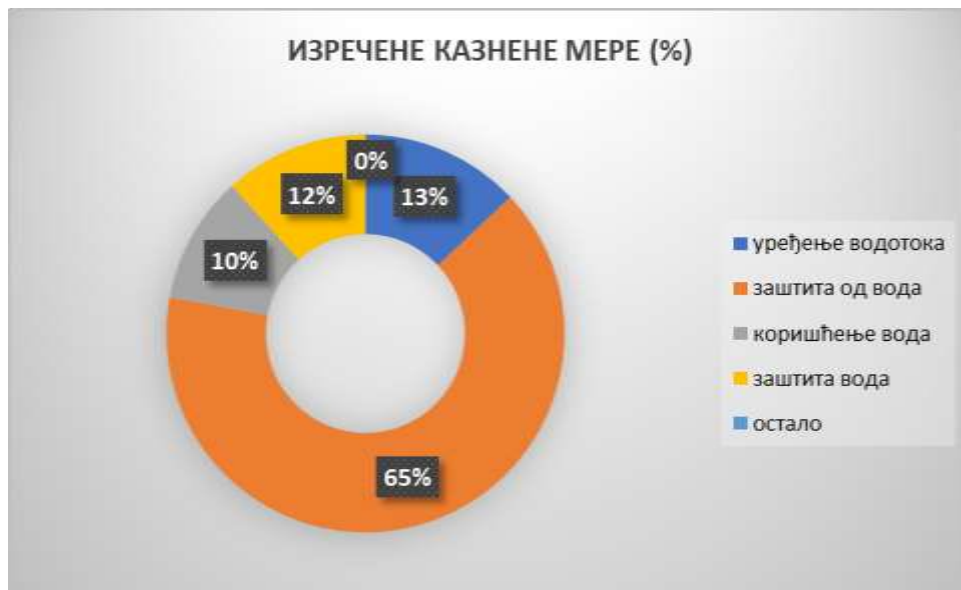
- за учињених 73 прекршаја поднето је 73 захтева прекршајном суду за покретање прекршајног поступка;
- није било издатих прекршајних налога;
- поднет 4 захтев за покретање привредног преступа,

Графикон 14: Структура казених мера

У односу на број редовних и ванредних надзора по областима, највише казних мера је изречено у областима заштите од вода (65%).

Графикон 15: Дистрибуција учешћа надзора у којима су изречене казнене мере

Процент извршење планираног укупног броја инспекцијских надзора у 2022. години оцењује се као висок. Прегледаност објеката који су категорисани у групу високог и критичног ризика остварен је у 100,0%.

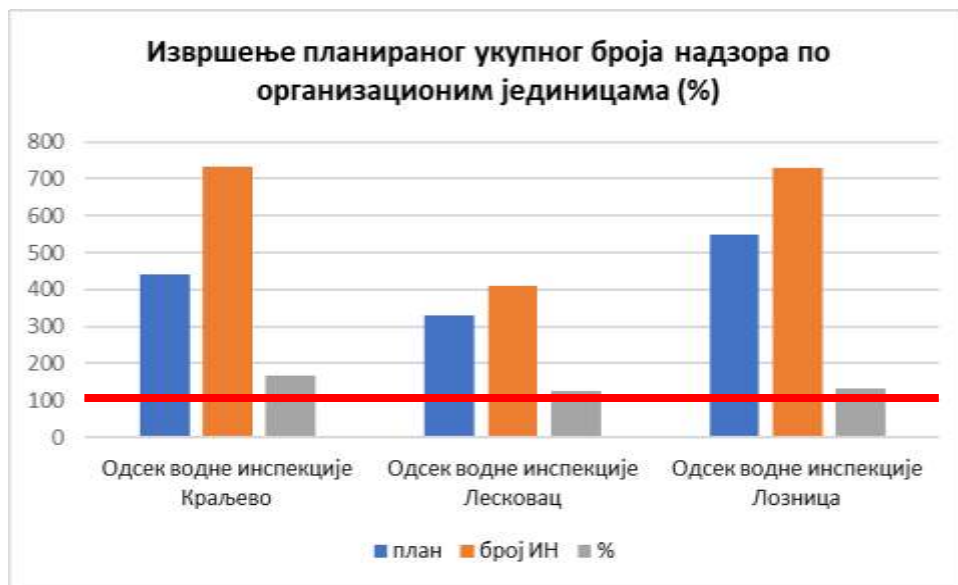
Уочава се да је укупан број надзора у свим областима инспекцијског надзора остварен у преко 100% од планираног броја надзора и то: у областима заштите од штетног дејства вода, областима коришћење вода, областима које се односе на издата водна акта, водна књига, Оперативни план за одбрану од поплава за воде II реда које доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, и Оперативни план за одбрану од поплава који доносе правна лица чија је имовина угрожена поплавама, у областима заштите вода и областима уређење водотока.

Табела - Извршење планираног укупног броја инспекцијских надзора у 2022. години

циљ	активност	Планиран укупан број надзора у 2022	Извршено надзора у 2022	%
1.	Уређење водотока	93	154	Више од 100
2.	Заштита од штетног дејства вода	380	575	Више од 100
3.	Коришћење вода	316	460	Више од 100
4.	Заштита вода	406	569	Више од 100
5.	Остало	88	115	Више од 100

Највећи проценат извршења планираног укупног броја надзора за 2022. годину је остварен у Одсеку водне инспекције Краљево (166%), затим Одсеку водне инспекције Лозница (132%) и Одсеку водне инспекције Лесковац проценат извршења је 124%.

Графикон 16: Извршење планираног укупног броја инспекцијских надзора у 2022. години, по организационим јединицама

Укупан број инспекцијских надзора у 2022. години је 1873, што је за 59 надзора мање него у 2021. години. Пропорционално смањење броја извршених инспекцијских надзора се уочава у свим областима надзора. Мањи број инспекцијских надзора је резултат смањења броја инспектора због одласка у старосну пензију, као и рад у софтверу е-Инспектор, који је захтевао више времена за обраду предмета у софтверу и усавршавање вештине рада инспектора.

Процена ефикасности и ефикасности рада водне инспекције

У обављању делатности, потпуна је одговорност субјеката у пословању, односно привредних субјеката, предузетника и физичких лица која обављају одређену делатност, као и запослених лица.

Задатак водног инспектора је да врши контролу и да уочи неусаглашености и неправилности у односу на прописе којима су регулисани услови пословања одређених делатности, у домену надлежности водног инспектора, у циљу спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине.

Резултати инспекцијских контрола показују:

- степен примене прописа привредних субјеката и знања и вештине инспектора.

Циљ водне инспекције је да њен рад буде:

- ефикасан и
- ефикасан.

Рад водне инспекције у 2021. години се процењује као ефикасан рад. Као критеријуми су коришћене процене по следећим параметрима:

За рад водне инспекције за територије управних округа

- број редовних инспекцијских контрола пропорционално одговара броју објеката који су разврстани по степену ризика и ресурсима инспекције;
- спровођење одређеног броја редовних надзора по типу Акција, ради постизања броја планираних контрола (за објекте одређене делатности у одређеном периоду, за све објекте на одређеној територији, са циљаним предметом надзора);
- контроле имају усвојену методологију рада, свеобухватне су, детаљне, имају циљ да утврде неусаглашености и неправилности;
- у контролама свих привредних субјеката и запослених лица, се примењује истовестан професионални однос;
- инспектори поседују знања, вештине и искуство за квалитетан и ефикасан рад;
- усвојени су јединствени критеријуми за доношење усмених решења, којима се налажу мере за отклањање уочених недостатака са роком одмах;
- У 2022. години није било усменог решења. У случају доношења усменог решења и доношења његовог писаног отправака користи се модел решења у складу са законом;
- одржава се редовна комуникација са заинтересованим странама;

Рад водне инспекције у 2022. години се процењује као ефикасан рад, где је ефикасност процењивана стављањем у међусобни однос: услова рада, оптерећености кадра и продуктивности.

Највећи број надзора по једном инспектору остварен је у Одсеку водне инспекције Краљево 263, док је најмањи број надзора остварен у Одсеку водне инспекције Лесковац 70.

У извештајном периоду инспектори су радили у софтверу е-Инспектор. У извештајном периоду креиран је 1.080 предмета. Највећи број предмета креирано је у Одсеку водне инспекције Лозница. У току 2022. године извршено је више интерних едукација инспектора за рад у софтверу.

Графикон 17: Број креираних предмета у софтверу е-Инспектор по организационим јединицама Одељења водне инспекције у периоду од 30.01. до 31.12.2022. године

9. ДЕЛОТВОРНОСТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

- ✓ У 2022. години водни инспектори у свему су поступали по Плану инспекцијског надзора Водне инспекције за 2022. годину.
- ✓ У 2022. години је реализован План инспекцијског надзора Водне инспекције.
- ✓ У 2022. години су реализовани постављени Радни циљеви.
- ✓ Водна инспекција у 2022. години у складу са својим надлежностима и овлашћењима успешно је спровела прописане мере у области вода.
- ✓ У 2022. години унапређено је јачање међусобне сарадње између инспекција и субјеката са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле, ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката, реализацијом заједничких акција.
- ✓ У 2022. години унапређено је јачање међусобне сарадње између Водне инспекције, надлежних тужилаштава, Министарства унутрашњих послова, посебно када су у питању физичка лица која нелегално врше вађење речних наноса, чиме је битно умањена вероватноћа настанака штетних последица по законом заштићена природна добра.
- ✓ У 2022. години унапређена је координација у извршавању поверених послова.
- ✓ Реализација плана и постигнути резултати рада Водне инспекције за 2022. годину представљају унапређење спровођења мера и активности усмерених на одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивање потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.

10. ПОКАЗАТЕЉИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДЕЛОТВОРНОСТИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

1. Неопходност даљег повећања броја инспектора у Одељењу водне инспекције реализацијом запошљавања одобреног броја инспектора од стране Владе Републике Србије, као предуслов за унапређење превентивног деловања и ефикаснијег спровођења мера и активности усмерених на одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивање потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода из области поступања,
2. Обука и студијска путовања водних инспектора на свим нивоима у циљу даљег усавршавања и оспособљавања за вршење инспекцијских надзора.
3. Унапређење сарадње са правосудним органима, кроз учешће у заједничким обука и семинарима, у циљу бољег превазилажења и решавања проблема из области вода.
4. Обука нових инспектора за коришћење и рад у софтверу е-Инспектор.
5. Водопривредни информациони систем није доступан инспекторима како би могли да користе са циљем директног увида у издате дозволе и статус појединих субјеката током процеса издавања дозвола, податке за водне ресурсе, водне објекте и податке везане за статус вода у републици Србији.

И поред свих уочених и објективно сагледаних ограничавајућих фактора, Одељење водне инспекције, у складу са Законом о инспекцијском надзору, са тренутним бројем инспектора и расположивим ресурсима уложио је и улаже максималне напоре на промени свести како јавности тако и надзираних субјеката, да превентивне функције инспекцијског надзора имају предност над репресивним, чиме се пружа подршка одрживом пословању и развоју привреде у складу са прописима, ради стварања повољнијег амбијента за инвестиције и пословање, уз одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивање потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.

ЗАКЉУЧАК

Након презентовања података о ресурсима водне инспекције, анализе обима и садржаја рада у 2022. години, могу се извести одређени закључци.

1. Процењени степен ризика објеката под надзором се врши према јединственим критеријумима који су прописани Законом о инспекцијском надзору и Правилником о посебним елементима процене ризика, посебним критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора из делокруга водне инспекције и у складу са њима и ресурсима Одељења, израђују се годишњи планови рада, који садрже и план акција.
2. Годишњи извештаји о раду су достављени у предвиђеном року, сачињени су према усвојеној јединственој методологији и састоје се од текстуалног и табеларног извештаја.

3. Акција, као један од облика организовања редовног надзора, се спроводи током целе године, како би се реализовао годишњи план рада .
4. Планиран годишњи обим рада је реализован у свим организационим јединицама.
5. Извештаји о раду прате рад водних инспектора, а стање у областима надзора се тумачи, на основу квантитативних показатеља (број наложених мера, број казних мера, поступање по решењима, прекршаји лица под надзором).
6. Одељење водне инспекције током 2022. године, је законито, благовремено и одговорно је спроводило прописе из области водопривреде из своје надлежности и уз пуну примену Закона о инспекцијском надзору.
7. Такође, велик труд и енергија је уложена на јачању међусобне сарадње између инспекција у Републици Србији и посебно са Републиком Српском и субјеката са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле, ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката.
8. Посебно су значајне активности које су током 2022. године предузете везано за координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и Граду Београду у циљу ефикасног поступања у складу са прописаним надлежностима и овлашћењима и јачању стручних капацитета.

Остварени резултати Одељења водне инспекције у 2022. години недвосмислено указују да је учињен помак на путу ефикасног спровођења прописаних мера и јачања свести уз одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивање потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.

У Београду,
11.01.2023. г.

НАЧЕЛНИЦА ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ
Љиљана Анђелић, дипл.инж.грађ.